

při tom, jak odvolací soud zjišťuje na základě znalceva posudku, zřízení anteny toho druhu, jak tomu jest v souzeném případě, dům žalobkyně vydán nebezpečí bleskového úderu za určitých okolností a je-li i jiné provedení anteny (na př. zřízení pokojové anteny) možné. Zřízení anteny, jakou dovolatel postavil, přesahuje míru, až do které může dovolatel v mezích § 1098 obč. zák. užívatí nájemního předmětu (srovnej též rozhodnutí čis. 7637 sb. n. s.). Již toto stačí k tomu, by nebylo vyhověno dovolání, domáhajícímu se zamítnutí žaloby. Za tohoto stavu věci jsou bezpředmětné vývody dovolací, že odvolací řízení jest vadné podle § 503 čis. 2 c. ř. s., ježto se odvolací soud neobíral výtkou, že procesní soud překročil návrhy stran. Rovněž nezávažné jest, zda výraz »vysoká antena«, jehož obě strany v prvé stolici užívaly, jest vědecky správný, či zda jde o t. zv. »volnou antenu«. Stačí, že provedeno bylo místní ohledání, při němž zjištěno, že antena zasahuje do části domu, které dovolatel není oprávněn na základě nájemního poměru užívatí. Volbou onoho pojmenování nejsou tedy založeny ani vadnost řízení ani rozpor se spisy. K vůli úplnosti se podotýká, že ne všechna odborná díla řídí se terminologií dovolatelem tvrzenou, že totiž vysoká antena není volnou antenou a naopak. Tak na př. v díle inž. L. Seyfrta »Stavba anten« rozeznávají se volné, vzduchové, anteny od jiných druhů anten, od rámových, náhradních, zemních a podzemních, a mezi volné anteny, jichž podstatou jest jeden nebo několik drátů natažených izolovaně mezi podpěrnými body (mezi domy, na stromech, mezi domem a stromem, nebo na stožárech a pod.) čítá spisovatel anteny vysoké, anteny vnitřní (podkrovní) i anteny pokojové. Dovolatel v rámci dovolacích důvodů čis. 3 a 4 § 503 c. ř. s. napadá také skutková zjištění soudů nižších stolic a přednáší i nové okolnosti. K tomu jest podotknouti, že úkolem dovolacího řízení není přezkum toho, jak soudy nižších stolic hodnotily výsledky provedených důkazů, a že v dovolacím řízení nelze přihlížeti k novým okolnostem. Proto nelze k těmto vývodům přihlížeti, což zejména platí o vývodech, že zřízená antena nepřitahuje blesk, jaké jest rozložení spodních vod v Š. atd. Pokud dovolatel napadá zjištění provedená na základě znaleckého posudku, bylo jeho věcí, by při provádění tohoto důkazu před procesním soudem dal znalci příslušné otázky. Neučinil-li tak v prvé stolici, nemůže toto opomenutí doháněti v dovolacím řízení. Dovolatel též poukazuje k tomu, že rozhlas jest podnikem civilisace a proto že jest nájemníkovi zásadně přiznati právo zřídit si antenu a vlastníku domu jen vyhraditi právo, by zvláštní výslovnou úmluvou při pronajmutí vyloučil právo zřídit antenu. K tomu stačí uvést, že v souzeném případě znamená zřízení anteny zásah do vlastnických práv a že ani při nynějších technických pokrocích nebyl zrušen předpis § 365 obč. zák.

Čís. 10121.

Pokud nelze míti za to, že vlastník pozemku svolil mlčky k tomu, by držitelé sousedních parcel nabyli práva jezdit po pruhu jeho pozemku,

najmě v řízení podle nařízení ze dne 16. října 1914, čís. 284 ř. zák. a ze dne 28. února 1915, čís. 54 ř. zák.

(Rozh. ze dne 5. září 1930, Rv II 536/29).

Žalobci domáhali se na žalovaných, by nejezdili s fůrami po pruhu pozemku, náležejícím žalobcům. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody :

Žalobci nedomáhají se žalobou úplné svobody vlastnictví k části pozemku, která jest jim knihovně připsána a, majíc tvar pozemkového pruhu, jest mezi jejich domem a veřejnou cestou čís. kat. 1187, nýbrž jen žádají, by žalovaní nejezdili po tomto pruhu s fůrami všeho druhu, zvláště pak s fůrami najatými. Tento ráz zápůrčí žaloby, o niž jde, správně vystihl již soud první stolice. Vzhledem k §§ 484 a 493 obč. zák. nelze žalobu zamítnouti z důvodu, že žalovaným snad přísluší jen právo chůze, a zbytečně uvažoval odvolací soud, zda žalobci mohou uplatňovati na pruhu neomezené vlastnické právo, zda soud, či správní úřad jest povolán k tomu, by rozhodoval, zda lze pozemkového pruhu veřejně užívati jako chodníku. Za tohoto stavu věci přísluší žalobcům jen dokázati, že jsou vlastníky sporného pruhu a že žalovaní zasahují do jejich vlastnictví jízdou s fůrami. Poměr vlastnický i tyto jízdy zjišťují soudy nižších stolic. Věci žalovaných jest dokázati okolnosti, z nichž by plynulo, že přes to jsou oprávněni k jízdám po onom pruhu. Že žalovaná Anežka J-ová nemůže svou obranu proti této žalobě opíratí o vydržení práva jízdy, dovedl správně již soud první stolice. Žalovaní ani v odvolání ne tvrdili, že žalobci pozbyli vlastnictví k pruhu vyvlastněním, nýbrž jen praví, že pozemek žalobců bude vyvlastněn a že na něm bude zřízena veřejná cesta, jak jest stanoveno v protokolu zemské politické správy, sepsaném při pochozí komisi, která byla konána za účelem změny stanice V. místní dráhy. Nicméně odvolací soud, přihlížeje k tomuto protokolu, zamítá žalobu z důvodu, že prý při vyvlastňovacím řízení bylo stanoveno založení cesty 4 m široké pro parcely čís. 119 a 120 a že žalobci s jejím zřízením souhlasili; proto, ana jest již opěrná zeď zřízena a tím vyvlastňovací nález již vykonán a ani žalovaní onoho pruhu potřebují jako nezbytné cesty, jest prý říci, že žalovaným přísluší právo jízdy po onom pruhu jako po části projektované cesty. Ale k tomu jest předem podotknouti, že nutnost přístupu na pozemek nezakládá ještě pro vlastníka pozemku nemajícího dostatečné spojení se sítí veřejných cest právo zasahovati do vlastnictví třetích osob. To by byly předpisy zákona o nezbytných cestách ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. zbytečné. Mimo to odvolací soud neuvedl obsah onoho protokolu správně. Jak z něho patrně šlo při změně stanice V. o stavbu požívající výhod po rozumu § 1 nařízení ze dne 16. října 1914, čís. 284 ř. zák. Podle § 3

nařízení ze dne 28. února 1915, čís. 54 ř. zák. bylo sice po předchozím vyložení projektů a vyvlastňovacích pomůcek spojeno tak zvané stanovení trasy s politickou pochůzkou a s vyvlastňovacím jednáním v jediné společné jednání, ale k vydání potřebných vyvlastňovacích nálezů (viz. předposl. odst. protokolu) při tomto společném jednání nedošlo. Z obsahu protokolu jest uvést, že v jeho I. odstavci, jednajícím o politické pochůzce, udává se obsah projektu, zejména, že bude zřízena podle domu žalobců cesta 4 m široká jako příjezd na parcely čís. 119 a 120 a postavena opěrná zeď. V V. odstavci, kdež jsou protokolována vyjádření stran, udává žalobce Ferdinand Sch., že projekt oné cesty nestačí pro jeho hospodářské účely, že ztrácí možnost přímého vjezdu, a žádá naopak, by mu dráha na zřízení vjezdu do jeho stavení odstoupila část sousedova stavení, které se mělo vykoupiti. Projektant však prohlásil tento požadavek za nepřijatelný a protokol nevykazuje, že došlo v tomto směru mezi účastníky k dohodě. Komise připojila se sice k názoru projektantovu, a učiněno usnesení, udělití povolení ke stavbě s určitými zárukami, zejména za předpokladu, »že projektant nabude pozemky a práva potřebná k provedení stavby«. Na konci protokolu bylo však výslovně moravskému mistodržitelství v Brně zůstaveno, by podle vyvlastňovacích pomůcek komisionelně upravených vydalo potřebné vyvlastňovací nálezy. Jest sice pravda, že již jest zřízena opěrná zeď na veřejné cestě čís. kat. 1187 a tím vskutku vznikl z části této veřejné cesty v šíři přes 1 m a z onoho pruhu žalobců před jejich stavením pás asi 4 m široký, který snad umožní jízdu na pozemky označené původně čís. kat. 119 a 120. Ale z této skutečnosti, ano jak žalovaní sami v odvolání uvádějí, nedošlo k vyvlastnění pruhu, nelze usuzovati, že žalobci projevili mlčky (§ 863 obč. zák.) souhlas, by držitelé sousedních parcel nabyli práva jezdit po onom pruhu. Takový mlčky učiněný souhlas lze tím méně předpokládati, jde-li o řízení podle citovaných nařízení čís. 284/1914 a 54/1915, kterýmiž předpisy upraveno bylo řízení při stavbách, jichž provedení bylo za mimořádných válkou vyvolaných poměrů nutné (§ 1 nařízení čís. 284/1914), a jestliže při tomto řízení se podle § 3 nařízení čís. 54 z roku 1915 mohlo udělení stavební povolení ještě před vydáním nálezů vyvlastňovacích. Ježto pak žalovaní nějaký platný způsob nabytí řečené služebnosti jízdy neprokázali, vyhověl právem první soud žalobě, i bylo k dovolání uznati právem tak, jak shora uvedeno.

Čís. 10122.

O nároku na náhradu nákladů trestního řízení přísluší zásadně rozhodovati jen trestnímu soudu. Civilní soudce mohl by o útratách rozhodnouti jen, kdyby žalobce neodvozoval nárok na jich náhradu z pouhé skutečnosti, že bylo trestní řízení provedeno, nýbrž z jiného zvláštního důvodu, zavazujícího žalovaného.

(Rozh. ze dne 6. září 1930, R I 483/30).